

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА БІЗНЕСУ

Кафедра туристичного бізнесу

МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА

**КРУЇЗНИЙ ТУРИЗМ ТА ПЕРСПЕКТИВИ
ЙОГО РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ
(НА ПРИКЛАДІ ТУРИСТИЧНОЇ ФІРМИ «ПЛАНЕТА»)**

Допущено до захисту:

Завідувач кафедри:

д. культ., доц.

Л.Д. Божко

Виконав:

Студент магістратури

Факультету управління та бізнесу

Денної форми навчання

Спеціальності 242 «Туризм»

М.С.Труфанов

Науковий керівник:

Завідувач кафедри:

д. культ., доц.

Л.Д. Божко

Харків – 2020 р.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	6
РОЗДІЛ 1 ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА КРУЇЗНОГО ТУРИЗМУ.....	8
1.1 Історія виникнення круїзного туризму	8
1.2 Річкові круїзи.....	10
1.3 Морські круїзи та яхтинг.....	16
Висновки до 1 розділу	25
РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ РОЗВИТКУ КРУЇЗНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ ТА ДІЯЛЬНОСТІ ТУРИСТИЧНІ ФІРМИ «ПЛАНЕТА»...	26
2.1 Круїзний бізнес в Україні на сучасному етапі	26
2.2 Стратегічна політика діяльності туристичної фірми «Планета» .	28
2.3 Фінансово-економічний аналіз діяльності туристичного підприємства	36
Висновки до 2 розділу	48
РОЗДІЛ 3 РОЗРОБКА КРУЇЗНОГО ТУРУ.....	50
3.1 Програма та інформаційне забезпечення річкового круїзного туру «Київ-Київ»	50
3.2 Розробки проектної документації круїзного туру: річковий круїз «Київ-Київ»	55
Висновки до 3 розділу	67
ВИСНОВКИ.....	68
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	70

ВСТУП

Ідея відпочинку на воді й у морських подорожах була відома з давніх часів. Острівні країни й країни, що мають архіпелаги й протяжну берегову лінію використовували морський транспорт для пасажирських перевезень. Не виключенням була й Україна. Початок круїзного бізнесу в Україні має точну дату. В 1887 році пароплав англійської компанії «Томас Кук» з відпочиваючими на борті відвідав порти Ялти й Севастополя. Сьогодні річковий круїз – це вишуканий і елітний вид відпочинку для тих, хто мріє провести свою відпустку незвичним чином, провести свій час цікаво і гармонійно, отримати нові відчуттями і емоції. Річкові круїзи відрізняються від морських тим, що погляд подорожуючого має постійну змогу милуватися пейзажами берегової лінії і не відчути неприємні відчуття від морської хвороби.

Україна має розвинену річкову систему, тому круїзний туризм є актуальною темою для туристичної галузі України. Такий вид туризму зручний для України ще й тим, що теплохід у порту, як правило, стоїть на більше доби. За час перебування на березі, туристи не встигають звернути увагу на деякі незручності умов побуту. Вони живуть в атмосфері свята й відпочинку протягом дня, насиченого екскурсіями, знайомством із традиціями й кухнею. Такі короткі візити не тільки допомагають створенню позитивного іміджу міста й країни, але й істотно поповнюють скарбницю. Однак, існує ряд причин, що перешкоджають розвитку круїзів у країні, зокрема відсутність інтересу західного туриста до України - він не володіє інформацією, не знає, який туристичний продукт можуть запропонувати. Крім того, український круїзний продукт також не дуже націлений на внутрішнього споживача і доволі одноманітний. Існують і інші причини, що перешкоджають розвитку круїзного туризму в Україні: мала корисна площа пасажирських причалів, оснащення їх системами міжнародного телефонного й комп'ютерного зв'язку, банкоматами й

пунктами обміну валют, сувенірними кіосками. Все вище перераховане актуалізує обрану тему.

Мета магістерської роботи — дослідити розвиток круїзної справи та розробити новий річковий круїзний тур по Дніпрові й Чорному морю, із пропозицією нової маршрутної й екскурсійної програми.

Предмет – специфіка організації морських і річкових круїзів в Україні

Об'єкт – круїзний туризм

Для вирішення основної мети магістерської роботи потрібно вирішити наступні задачі:

- проаналізувати теоретичні засади круїзного туризму;
- розглянути круїзний бізнес в Україні на сучасному етапі;
- проаналізувати діяльність туристичної фірми «Планета»;
- спроектувати круїзний тур.

Аналіз літературних джерел свідчить про існування інтересу серед вітчизняних науковців до зазначеної проблематики [9,10,22,33,35] Хоча він і досі носить радше індивідуальний, ніж організований (інституалізований) характер. Питанню розвитку круїзної справи присвячені роботи таких авторів, як О.М.Тимошук, Д.І. Сорк, Р. Рьюс, І.Я. Рожков, М.А. Морозова, О.Д. Коль.

Методи дослідження. При написанні магістерської роботи використовувались наступні методи: порівняльно-географічний, історичний, соціологічний, статистичний, опису, аналіз літературних джерел, економічний.

Теоретична та практична значущість роботи. Матеріали магістерської роботи можна використати як довідковий матеріал, а розроблений круїзний тур можна пропонувати для впровадження туристичним фірмам.

Робота складається з вступу, 3 розділів, висновків; містить 72 сторінки тексту, 1 малюнок, 14 таблиць. Список джерел включає 70 найменувань літератури.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Азар В.И. Маркетинговые исследования международных туристов по данным за 90-е годы. ТТГ. 2001. Март.
2. Бабарицька В.К. Менеджмент туризму. Туроперейтинг. Понятійно-термінологічні основи, сервісне забезпечення туристичного продукту: навч. посібн. Київ: Альтерпрес, 2004. 288 с.
3. Бакаєв О.О. Ринок послуг водного круїзного пасажирського транспорту Економіко-математичне моделювання. 2002. № 11-12. с. 76-87.
4. Бакаєв О.О., Аналіз ринку морських і річкових круїзних перевезень. Судоходство. 2002. № 11-12. с. 14-17.
5. Беруль Я. Что обещает появление франчайзинговой сети украинскому туризму? Турбизнес. 2001. №8.
6. Биржаков М.Б., Индустрия туризма: Перевозки. СПб.: Герда, 2001. 400 с.
7. Биржаков М.Б. Введение в туризм. СПб.: Издательский дом «Герда», 2000. 236 с.
8. Буклан С. ВТО подсчитала международные доходы от туризма. Туризм: практика, проблемы, перспективы. 2002. №1.
9. Буклан С. О новом порядке лицензирования. Туризм: практика, проблемы, перспективы. 2001. №12.
10. Голубкова І.А. Фактори і закономірності структурування глобальної круїзного ринку. Вісник економіки транспорту і промисловості: Зб. наук. праць. Харків: УкрДАЗТ, 2010. № 31. С.75-78.
11. Горбылева З.М. Экономика туризма : учеб. пособ. Минск : БГЭУ, 2004. 478 с.
12. Грибанова С.В. З історії організації екскурсій Київським навчальним округом (кінець ХІХ –поч. ХХ ст.). Внутрішній туризм в Україні: окремі

- аспекти: Зб. наук. ст. Київ: Ін-т туризму федерації профспілок України, 2002. С. 140-160.
13. Дурович А.П. Реклама в туризме: Учеб пособие. Минск: БГЭУ, 200. 298с.
14. Дурович А.П., Маркетинг в туризме: Учеб. Пособие. Минск, 1998. 445с.
15. Жихарева В.В. Сучасні тенденції розвитку ринку круїзного судноплавства. Розвиток методів управління та господарювання на транспорті. № 39 (2), 2012. С.153-166.
16. Закон України про туризм: За станом на 20 січня 2003 р. / Верховна Рада України. Офіц. вид. К.: Парламентське видавництво, 2003. 20 с.
17. Захарина А.Г. Определение сущности и особенностей круизного туризма / Держава та регіони, № 3, 2013. С. 39-43.
18. Зацепіна Н.О. Історія виникнення та сучасний стан круїзного туризму в світі. Наукові праці історичного факультету Запорізького національного університету. 2012. вип. XXXIV. С.232-234.
19. Ильин А.С. Круизы с точки зрения руководителей турфирм. Турбизнес. 2000. №1.
20. Калашников И., Ермошкин В. Круиз: игры по-крупному. Турбизнес. 2005. №9.
21. Квартальнов В. А. Туризм: теория и практика: Избранные труды: В 5-ти т. Т. 3: Новые цели туризма: экономика и управление. -384 с.
22. Квартальнов В. А. Туризм: теория и практика: Избранные труды: В 5-ти т. Т. 4: Иностраный туризм. 312 с.
23. Кізілова Е. Круїзний туризм як форма організації міжнародного туризму// Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. 2000. Вип. 43: Сер. Економіка. С. 50-57.
24. Котлер Ф. Маркетинг и менеджмент: Пер.с англ. Под ред. Л.А. Волковой, Ю.Н. Каптуревского. Спб:Питер, 2001. 456с.
25. Клочков Ю.П. Модели оценки комфортности судов и их пассажирских комплексов. Зб. наук. пр. Економіко-математичне моделювання

- соціально-економічних систем. Вип. 9. Київ: МННЦ ІТiС НАНУ та МОНУ, 2005. с. 97-105.
26. Кифяк В.Ф. Організація туристичної діяльності в Україні. Чернівці : Книги-XXI, 2003. 300 с.
27. Колосінська М.І. Дослідження теоретичних підходів до визначення категорії — туризм. Економіка. Управління. Інновації. 2011. № 2 (6). С. 135-143.
28. Котлубай О.М. Торговельне судноплавство України: проблеми та перспективи розвитку : монографія. Одеса : ІПРЕЕД НАН України, 2008. 384 с.
29. Кудла Н.С. Менеджмент туристичного підприємства : навч. посіб. Київ: Знання, 2012. 343 с.
30. Ляховська О.С. Круїзний туризм в Україні. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: Збірник наукових праць: наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. 2011. №17. Том 2. С.25-30.
31. Логунова Н.О. Детермінанти конкурентних переваг України в круїзній індустрії. Соціально-економічні проблеми і держава. 2013. Вип. 1 (8). С.125-132.
32. Логунова Н.А. Мировой рынок круизной индустрии: особенности формирования и перспективы развития. Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. 2013. № 2 (22). С. 29-34.
33. Любицева О.О. Рынок туристических услуг. Київ: Альтер-пресс, 2002. 321 с.
34. Любицева О.О. Методика разработки маршрутов и туров. Київ: Альтер-пресс, 2004. 378 с.
35. Мальська М.П. Основи туристичного бізнесу: Навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2004. 272 с.

- 36.Маринин М.М. Какие нужны меры по защите отечественного турбизнеса? [Текст] / Маринин М.М. // Туризм практика, проблемы, перспективы.-2006.-№2.
- 37.Маринин М.М. Как измерить выгоду от круиза? [Текст] / Маринин М.М. //Туризм практика, проблемы, перспективы.-2007.-№1.
- 38.Марусяк А. В. Экономические функции туризма на современном этапе. Экономика Украины. 2002. №3-4, с. 16 –17.
39. Мескон М.Х. Основы менеджмента. М.:Дело, 2002. 455с.
40. Murphy, P. The Business of Resort Management. – Oxford: Elsevier Butterworth-Heinemann. First printing. – 2008. – 346 p.
- 41.Морозова М.А. Водная дестинация - важнейший элемент круиза. Туризм практика, проблемы, перспективы. 2005.№12.
- 42.Михайлова Ю.В. Моделі інтеграції учасників ринку круїзних послуг. Методи та засоби управління розвитком транспортних систем: Зб. наук. праць. Одеса: ОНМУ, 2008. № 13. С.107-119.
- 43.Назаркина П. Туры далеко и не очень. ТТГ. 2004. №6.
- 44.Нездойминов С.Г. Морской круизный бизнес как вектор международной интеграции морехозяйственного комплекса Украины. Экономист. 2014. № 7. -С.43—45.
- 45.Нездойминов С. Г. Основы круизного туроперейтинга. Херсон: Издатель Гринь Д.С., 2013. 320 с
- 46.Обучение обучающихся в области туризма. ВТО, Мадрид,1996.
- 47.Оркин Л. К вопросу о перспективах развития круизного туризма в Санкт-Петербурге. Тасамо. С.152-153.
- 48.Отчет о работе Бюро молодежного туризма ЦК ЛКСМ Украины в 1973 г. Центральный державний архів громадських об'єднань України. Ф.7. Оп.20. Спр.1142. Арк.1-46.
- 49.Паладич Л. Морські круїзи (Морський туризм) М.: Знання, 1989. 64 с.

- 50.Пересипкіна .О. Доцільність нормалізованого розвитку чорноморського круїзного сегменту // Методи та засоби управління розвитком транспортних систем : Зб. наук. праць. -Одеса: ОНМУ, 2012. -№19. - С.30-40.
- 51.Попов А. Организация коммерческой деятельности на морском транспорте. М., 2001. 214 с.
- 52.Попович С.І. Соціально-економічні передумови розвитку туризму в Україні та поширення його інфраструктури в 60 –першій половині 80-х рр. (на прикладі системи профспілкового туризму). З історії вітчизняного туризму: Зб. наук. ст. Київ: Ін-т туризму федерації профспілок України, 1997. С.115-126.
- 53.Покровский А.И. Подводные камни круиза. Турбизнес. 2004. №14.
- 54.Портер М. Міжнародна конкуренція: Конкурентні переваги країн. М: Міжнародні відносини, 1993. 896 с.
- 55.Порты Украины [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://portsukraine.com>
- 56.Про затвердження Морської доктрини України на період до 2035 року. Постанова Кабінету Міністрів України від 07.10.2009 № 1307. [Электронный ресурс] Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/13072009>
- 57.Пуцентейло П.Р. Економіка і організація туристично-готельного підприємництва навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2007. 344 с.
- 58.Самарцев Є. Україна може стати серйозним гравцем на світовому ринку морських круїзів. Режим доступу <http://www.ukurier.gov.ua>.
- 59.Рожков И.Я. С чего начинается управление круизным флагманом? Турбизнес. 2005. №1.
- 60.Ринки туристичних послуг: стан і тенденції розвитку: монографія / за заг. ред. професора В.Г.Герасименка. Одеса: Астропринт, 2013. 304 с.

- 61.Рьюс Р. Круизы в туристском сегменте. От столкновения к пониманию. Туризм практика, проблемы, перспективы. 2005. №7.
- 62.Тимощук О.М. Пасажирські перевезення на Дунаї: Історія та сучасний стан. Водний транспорт: Збірник наукових праць, Вип. 4 – К.: КДАВТ, 2003. С. 56-61.
- 63.Тимощук О.М. Розрахунок показників якості обслуговування туристів на круїзних суднах. Проблеми системного підходу в економіці: Збірник наукових праць. Вип. 9. К.: НАУ, 2004. С. 48-53.
- 64.Тимощук О.М. Прогноз розвитку ринку туристичних послуг водного транспорту. Економіка і держава. – 2005. – № 1. – С. 55-59.
- 65.Тимощук О.М. Методичні положення по оцінці ефективності використання круїзного судна. Економіка і держава. 2005. № 8. С. 32-35.
- 66.Ульченко В.И. Международные связи в системе водного туризма. Турбизнес. 2005. №5.
- 67.Школа І.М. та ін. Менеджмент туристичної індустрії: Навчальний посібник. Чернівці: ЧТЕІ КНЕУ, 2003. 662 с.
- 68.CRUISE BLAC SEA. Завершение круизного сезона 2014 в Одесском порту. [Електронний ресурс Режим доступу: <http://www.blacksea-cruises.com/>
- 69.Рупор Одессы. Одесский порт -лидер по приему пассажиров круизных лайнеров. [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://rupor.od.ua>
- 70.Державне підприємство «Адміністрація морських портів України». Круїзний туризм. [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.uspa.gov.ua>